

32009D0578

30.7.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 198/57

ODLUKA KOMISIJE**od 9. srpnja 2009.****o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za turističke usluge smještaja***(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 5619)***(Tekst značajan za EGP)**

(2009/578/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1980/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o revidiranom programu dodjele znaka za okoliš Zajednice ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1. drugi podstavak,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000, znak za okoliš Zajednice može se dodijeliti proizvodu koji svojim svojstvima značajno doprinosi napretku u vezi s ključnim okolišnim aspektima zaštite okoliša.
- (2) Uredbom (EZ) br. 1980/2000 propisuje se da na temelju mjerila koja je sastavio Odbor Europske unije za znak za okoliš treba utvrditi posebna mjerila za dodjelu znaka za okoliš prema skupinama proizvoda.
- (3) Uredbom je također propisano da pregled mjerila za dodjelu znaka za okoliš, kao i ocjenjivanje i provjeru zahtjeva povezanih s tim mjerilima, treba obaviti pravovremeno, prije kraja razdoblja važenja mjerila utvrđenih za predmetnu skupinu proizvoda.

(4) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000 pravovremeno je izvršena revizija ekoloških mjerila kao i s njima povezanih zahtjeva u pogledu ocjenjivanja i provjere utvrđenih Odlukom Komisije 2003/287/EZ od 14. travnja 2003. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za usluge kampiranja ⁽²⁾. Ta ekološka mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere važe do 31. listopada 2009.

(5) S obzirom na tu reviziju radi prilagodbe znanstvenom i tržišnom napretku primjereno je promijeniti definiciju skupine proizvoda i utvrditi nova ekološka mjerila.

(6) Ekološka mjerila kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere trebali bi vrijediti četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.

(7) Za pružanje turističkih usluga smještaja, ekološka mjerila trebalo bi podijeliti na obvezna i neobvezna mjerila.

(8) U pogledu naknada vezanih uz podnošenje zahtjeva od strane mikro poduzeća za znak za okoliš i njegovo korištenje, kako je određeno Preporukom Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiranju mikro, malih i srednjih poduzeća ⁽³⁾, s ciljem uzimanja u obzir ograničenih resursa mikro poduzeća i njihovu posebnu važnost unutar ove skupine proizvoda, primjereno je osigurati smanjenja uz ona predviđena Uredbom (EZ) br. 1980/2000 i člancima 1. i 2. Odluke Komisije 2000/728/EZ od 10. studenoga 2000. o utvrđivanju naknade za podnošenje zahtjeva i godišnje naknade za znak za okoliš Zajednice ⁽⁴⁾, u skladu s člankom 5. Odluke 2000/728/EZ.

⁽¹⁾ SL L 237, 21.9.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 102, 24.4.2003., str. 82.

⁽³⁾ SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

⁽⁴⁾ SL L 293, 22.11.2000., str. 18.

- (9) Odluku 2003/287/EZ stoga treba zamijeniti.
- (10) Pružateljima usluga čijim je uslugama dodijeljen znak za okoliš za turističke usluge smještaja prema mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2003/287/EZ treba omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih usluga revidiranim mjerilima i zahtjevima. Pružateljima usluga također treba biti odobreno podnošenje zahtjeva prema mjerilima navedenima u Odluci 2003/287/EZ ili prema mjerilima navedenima u ovoj odluci, do prestanka važenja te Odluke.
- (11) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 17. Uredbe (EZ) br. 1980/2000,
- (a) mora biti obuhvaćena skupinom proizvoda „turističke usluge smještaja“;
- (b) mora ispunjavati sva mjerila utvrđena u odjeljku A Priloga ovoj Odluci;
- (c) mora ispunjavati dovoljan broj mjerila utvrđenih u odjeljku B Priloga ovoj Odluci, s ciljem stjecanja potrebnog broja bodova kako je određeno stavcima 2. i 3.
2. Za potrebe stavka 1. točke (c), turistička usluga smještaja mora skupiti najmanje: 20 bodova za glavnu uslugu.
3. Bodovi iz stavka 2. uvećavaju se za neku od sljedećih vrijednosti ako navedene usluge nudi ista uprava ili isti vlasnik turističke usluge smještaja:

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Skupina proizvoda „turističke usluge smještaja“ kao glavnu uslugu turistima, putnicima i najmoprimcima uz novčanu naknadu obuhvaća ponudu smještaja u primjereno opremljenim sobama koje uključuju barem krevet. Usluga smještaja može uključivati i uslugu prehrane, aktivnosti za rekreaciju i slobodno vrijeme i/ili korištenje zelenih površina.

2. Za potrebe ove Odluke, usluge prehrane obuhvaćaju doručak; aktivnosti/objekti za rekreaciju i slobodno vrijeme obuhvaćaju saune, bazene i sve slične objekte unutar smještajnog prostora, a zelene površine obuhvaćaju parkove i vrtove dostupne gostima.

3. Za potrebe ove Odluke, mikro poduzeća definiraju se kako je utvrđeno Preporukom 2003/361/EZ.

Članak 2.

1. Da bi joj bio dodijeljen znak za okoliš Zajednice za turističke usluge smještaja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000 (dalje u tekstu: znak za okoliš), turistička usluga smještaja mora ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:

(a) tri boda za usluge prehrane;

(b) tri boda za zelene/vanjske površine dostupne gostima;

(c) tri boda za aktivnosti rekreacije i slobodnog vremena ili pet bodova ako se aktivnost rekreacije i slobodnog vremena odnosi na *wellness* centar.

Članak 3.

1. Odstupajući od članka 1. stavka 3. Odluke 2000/728/EZ, ako zahtjev za dodjelu znaka za okoliš podnosi mikro poduzeće, naknada za podnošenje zahtjeva umanjuje se za 75 % bez mogućnosti daljnjeg sniženja.

2. Odstupajući od prve rečenice članka 2. stavka 5. Odluke 2000/728/EZ, minimalna godišnja naknada za mikro poduzeća za korištenje znaka za okoliš iznosi 100 eura.

3. Godišnji obujam prometa za sve turističke usluge smještaja izračunava se množenjem cijene usluge s brojem noćenja te umanjivanjem dobivenoga rezultata za 50 %. Pod cijenom usluge podrazumijeva se prosječna cijena koju posjetitelj plaća za jedno noćenje, uključujući sve usluge koje se ne naplaćuju dodatno.

4. Primjenjuju se smanjenja minimalne godišnje naknade koja su utvrđena u stavcima 6. do 10. članka 2. Odluke 2000/728/EZ.

Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „turističke usluge smještaja” te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 5.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „turističke usluge smještaja” dodjeljuje se brojčana oznaka „025”.

Članak 6.

Odluka 2003/287/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Zahtjevi za znak za okoliš za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „turističke usluge smještaja”, koji su podneseni prije datuma donošenja ove Odluke, ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2003/287/EZ.

2. Zahtjevi za znak za okoliš za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „turističke usluge smještaja”, koji su podneseni od datuma donošenja ove Odluke, ali najkasnije do

31. listopada 2009., mogu se temeljiti na mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2003/287/EZ ili na mjerilima koja su utvrđena ovom Odlukom.

Ti zahtjevi ocjenjuju se u skladu s mjerilima na kojima su temeljeni.

3. Ako se znak za okoliš dodjeljuje na temelju zahtjeva ocijenjenog u skladu s utvrđenima Odlukom 2003/287/EZ, taj znak za okoliš može se koristiti dvanaest mjeseci od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2009.

Za Komisiju
Stavros DIMAS
Član Komisije

PRILOG

OKVIR

Ciljevi ovih mjerila

Cilj ovih mjerila je ograničiti glavne učinke na okoliš, koji proizlaze iz triju faza turističke usluge smještaja (prodaja, pružanje usluge i otpad). Njihov je cilj posebno:

- ograničiti potrošnju energije,
- ograničiti potrošnju vode,
- ograničiti proizvodnju otpada,
- poticati korištenje obnovljivih izvora energije i tvari koje su manje štetne za okoliš,
- promicati obavješćivanje i obrazovanje o okolišu.

Zahtjevi u pogledu procjene i provjere

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i provjere navedeni ispod svakog mjerila utvrđenog u odjeljcima A i B. Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu koristiti i druge metode i norme, ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne. Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izvještaje, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju mjerila, podrazumijeva se da oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih i/ili njihovih dobavljača itd., ovisno o slučaju.

Nadležna tijela prije odobrenja dozvole moraju izvršiti inspekciju na terenu.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti prateću dokumentaciju te mogu izvršiti neovisne provjere.

Tijekom razdoblja važenja dozvole nadležna tijela prate sukladnost s mjerilima.

Preporučuje se da nadležna tijela prilikom razmatranja zahtjeva i praćenja sukladnosti s mjerilima uzmu u obzir provedbu priznatih programa upravljanja okolišem, kao što su EMAS ili ISO 14001 (napomena: provedba takvih programa upravljanja nije obvezna.)

Opći zahtjevi

Kako bi mogao podnijeti zahtjev za dodjelu znaka za okoliš, podnositelj zahtjeva mora ispunjavati zahtjeve Zajednice, nacionalne i lokalne zahtjeve i pravne uvjete. Posebno jamči sljedeće:

1. Objekt mora biti izgrađen zakonito i mora poštovati sve relevantne zakone ili propise koji vrijede na području gdje je objekt izgrađen, posebno eventualne zahtjeve u vezi s očuvanjem krajolika i biološke raznolikosti.
2. Objekt mora poštovati zakone i propise Zajednice te nacionalne i lokalne zakone i propise koji se odnose na očuvanje energije, vodne izvore, pročišćavanje i odlaganje vode, skupljanje i odlaganje otpada, održavanje i popravak opreme, sigurnosne i zdravstvene zahtjeve.
3. Poduzeće mora biti u funkciji i mora biti registrirano u skladu s nacionalnim i/ili lokalnim zakonima, a osoblje mora biti zakonito zaposleno i osigurano.

ODJELJAK A

OBAVEZNA MJERILA IZ ČLANKA 2. STAVKA 1.**ENERGIJA****1. Električna energija iz obnovljivih izvora**

Najmanje 50 % električne energije koja se koristi za sve namjene dolazi iz obnovljivih izvora energije, kako je određeno u Direktivi 2001/77/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 283, 27.10.2001., str. 33.

Ovo se mjerilo ne primjenjuje na turističke smještajne objekte koji nemaju pristup tržištu na kojem se nudi električna energija dobivena iz obnovljivih izvora energije.

Obvezujuća ugovorna ograničenja (kao što su predviđene kazne) u trajanju od najmanje 2 godine za promjenu dobavljača električne energije mogu se smatrati „nedostatkom pristupa” tržištu na kojem se nudi električna energija dobivena iz obnovljivih izvora energije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača (ili ugovor s dobavljačem) električne energije navodeći vrsta/vrste obnovljivih izvora energije, postotak električne energije dobivene iz obnovljivih izvora, dokumentaciju o korištenim kotlovima (toplinski generatori) ako postoje te naznake najvećeg mogućeg postotka koji može isporučiti. U skladu s Direktivom 2001/77/EZ, obnovljivim izvorima energije smatraju se obnovljivi nefosilni izvori energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, valovi, plima i oseka, hidroenergija, biomasa, deponijski plin, plin iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i bioplinovi).

Ako turistički smještajni objekti nemaju pristup tržištu na kojem se nudi energija iz obnovljivih izvora energije, treba dostaviti dokumentaciju kojom dokazuje da je podnesen zahtjev za energijom iz obnovljivih izvora.

2. Ugljen i teška ulja

Kao izvor energije ne smiju se koristiti teška ulja koja sadrže više od 0,1 % sumpora niti ugljen. Ugljen za dekorativne kamine isključen je iz ovog mjerila.

Ovo mjerilo primjenjuje se samo na turističke smještajne objekte koji imaju samostalni sustav grijanja.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom u kojoj su navedene vrste izvora energije koji se koriste.

3. Učinkovitost i grijanje

Ako se tijekom razdoblja važenja znaka za okoliš ugradi novi generator topline, takav generator mora biti kogeneracija visokog učinka (kako je određeno u članku 3. i Prilogu III. Direktivi 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾), toplinska pumpa ili učinkovit kotao za grijanje. U potonjem slučaju, učinkovitost takvog kotla mora biti 4 zvjezdice (92 % pri 50 °C i 95 % pri 70 °C), mjereno u skladu s Direktivom Vijeća 92/42/EEZ ⁽²⁾ ili u skladu s odgovarajućim normama za proizvode i propisima za kotlove koji nisu obuhvaćeni ovom direktivom.

Postojeći kotlovi za toplu vodu koji se griju tekućim ili plinskim gorivima kako su definirani u Direktivi 92/42/EEZ moraju zadovoljavati normu učinkovitosti od najmanje tri zvjezdice kako je navedeno u direktivi. Postojeće kogeneracije moraju biti u skladu s definicijom visokog učinka iz Direktive 2004/8/EZ. Učinkovitost grijaćih kotlova koji nisu obuhvaćeni Direktivom 92/42/EEZ ⁽³⁾ mora biti u skladu s uputama proizvođača te nacionalnim i lokalnim zakonima o učinkovitosti. Međutim, kod takvih postojećih kotlova (uz iznimku kotlova grijanih biomasom) nije dozvoljena učinkovitost manja od 88 %.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju dobavljenu od osoba odgovornih za prodaju i/ili održavanje grijaćeg kotla u kojoj je navedena njegova učinkovitost.

4. Klimatizacija

Svaki kućni sustav za klimatizaciju koji je kupljen tijekom razdoblja važenja znaka za okoliš mora biti najmanje energetske učinkovitosti razreda A, kako je utvrđeno u Direktivi Komisije 2002/31/EZ ⁽⁴⁾, ili imati odgovarajuću energetska učinkovitost.

Napomena: Ovo se mjerilo ne primjenjuje na klima uređaje koji mogu koristiti i druge izvore energije, na uređaje zrak-voda i voda-voda, te na jedinice s učinkom (snagom hlađenja) većim od 12 kW.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju proizvođača ili stručnog tehničara odgovornoga za instalaciju, prodaju i/ili održavanje klimatizacijskog sustava.

⁽¹⁾ SL L 52, 21.2.2004., str. 50.

⁽²⁾ SL L 167, 22.6.1992., str. 17.

⁽³⁾ Članak 3. Direktive 92/42/EEZ isključuje sljedeće kotlove: toplododne kotlove na različite vrste goriva uključujući i kruta goriva, opremu za brzu pripremu tople vode, kotlove namijenjene za loženje gorivima čije se značajke bitno razlikuju od značajki uobičajenih tekućih i plinovitih goriva na tržištu (industrijski otpadni plin, bioplin itd.); štednjake i aparate namijenjene ponajprije grijanju prostora u koji su postavljeni, a usputno i za zagrijavanje vode za centralno grijanje i potrošne vode.

⁽⁴⁾ SL L 86, 3.4.2002., str. 26.

5. Energetska učinkovitost zgrada

Turistički smještajni objekti moraju poštovati nacionalne zakone i lokalne građevinske propise o energetske učinkovitosti i energetskim svojstvima zgrada.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja energetske certifikat u skladu s Direktivom 2002/91/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, ili ako isti nije moguće dobiti u nacionalnom sustavu, rezultate energetske revizije koju provodi neovisni stručnjak za energetska svojstva zgrada.

6. Izolacija prozora

Svi prozori u grijanim i/ili klimatiziranim sobama i zajedničkim prostorijama moraju imati primjeren stupanj toplinske izolacije u skladu s lokalnim propisima i klimatskim uvjetima, te moraju osiguravati primjerenu akustičku izolaciju.

Svi prozori u grijanim i/ili klimatiziranim sobama i zajedničkim prostorijama koji su ugrađeni ili obnovljeni nakon dodjele znaka za okoliš Zajednice moraju biti usklađeni s Direktivom 2002/91/EZ (članak 4., 5. i 6.) i Direktivom Vijeća 89/106/EEZ ⁽²⁾ te odgovarajućim nacionalnim tehničkim propisima za njihovu primjenu.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu stručnog tehničara o sukladnosti s ovim mjerilom, u kojoj se navode vrijednosti toplinske transmisije (U-vrijednost). Za prozore koji su usklađeni s Direktivom 2002/91/EZ podnositelj zahtjeva dostavlja energetske certifikat, ili ako isti nije moguće dobiti u nacionalnom sustavu, izjavu graditelja.

7. Isključivanje grijanja ili klimatizacije

Ako se grijanje i/ili klimatizacija ne isključuju automatski kad su prozori otvoreni, moraju biti dostupne lako uočljive informacije kojima se gosti podsjećaju na zatvaranje prozora ako su grijanje ili klimatizacija uključeni. Pojedinačni sustavi za grijanje/klimatizaciju koji su nabavljeni nakon dodjele znaka za okoliš Zajednice moraju imati funkciju automatskog isključivanja kada su prozori otvoreni.

Ovo se mjerilo primjenjuje samo na turističke smještajne objekte koji imaju grijanje i/ili klimatizaciju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom te tekst informacija dostupnih gostima (ako je potrebno).

8. Gašenje svjetala

Ako se svjetla u sobama automatski ne isključuju, moraju biti dostupne lako uočljive informacije kojima se gosti podsjećaju da ugase svjetla kada izlaze iz sobe.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom te tekst informacija.

9. Štedne žarulje

- (a) Najmanje 80 % svih žarulja u turističkom smještajnom objektu moraju biti energetske učinkovitosti razreda A kako je utvrđeno u Direktivi Komisije 98/11/EZ ⁽³⁾. Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na rasvjetna tijela čija fizička svojstva ne dopuštaju uporabu žarulja koje štede energiju.
- (b) 100 % žarulja koje se nalaze na mjestima na kojima bi mogle biti uključene više od pet sati dnevno moraju biti energetske učinkovitosti razreda A kako je utvrđeno u Direktivi Komisije 98/11/EZ. Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na rasvjetna tijela čija fizička svojstva ne dopuštaju uporabu žarulja koje štede energiju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s oba dijela ovog mjerila, uz naznaku razreda energetske učinkovitosti različitih žarulja koje se koriste.

⁽¹⁾ SL L 1, 4.1.2003., str. 65.

⁽²⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.

⁽³⁾ SL L 71, 10.3.1998., str. 1.

10. Vanjska grijaća tijela

Za grijanje vanjskih prostora kao što su prostori za pušenje ili vanjske prostorije za jelo u turističkim smještajnim objektima smiju se koristiti samo grijaća tijela koja koriste obnovljive izvore energije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz naznaku vrste obnovljivih izvora energije koje grijaća tijela koriste.

VODA

11. Protok vode iz slavina i tuševa

Prosječni protok vode iz slavina i tuševa, uz iznimku kuhinjskih slavina i slavina u kadama, ne smije prekoračiti 9 litara u minuti.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom te odgovarajuću dokumentaciju u kojoj je objašnjeno na koji način turistički smještajni objekt ispunjava mjerilo.

12. Kante za otpatke u nužnicima

U svakom nužnik mora biti odgovarajuća kanta za otpatke, a goste treba zamoliti da za odgovarajući otpad upotrebjavaju kantu za otpatke umjesto da ga bacaju u zahodsku školjku.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju o načinu informiranja gostiju.

13. Ispiranje pisoara

Pisoari moraju biti opremljeni automatskim (tempiranim) ili ručnim sustavom ispiranja kako bi se onemogućilo kontinuirano ispiranje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju o postavljenim pisoarima.

14. Promjena ručnika i plahti

Goste se pri dolasku mora obavijestiti o okolišnoj politici turističkog smještajnog objekta. Pritom će im se objasniti da se plahte i ručnici u sobama mijenjaju na zahtjev, a redovito onoliko često koliko je utvrđeno okolišnom politikom turističkog smještajnog objekta ili prema odredbama zakona i/ili nacionalnih propisa.

Ovaj se zahtjev primjenjuje samo na turističke smještajne objekte u kojima su ručnici i/ili plahte uključeni u uslugu.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju u kojoj je objašnjeno na koji način se gosti informiraju i kako turistički smještajni objekt ispunjava zahtjeve gostiju.

15. Pravilno odlaganje otpadnih voda

Turistički smještajni objekt mora obavijestiti goste i osoblje o pravilnoj uporabi odvodnog sustava, kako bi se izbjeglo ispuštanje tvari koje mogu ugroziti obradu otpadnih voda u skladu s općinskim planom odlaganja otpadnih voda i sukladno propisima Zajednice. Ako nije dostupan općinski plan odlaganja otpadnih voda, turistički smještajni objekt mora istaknuti opći popis tvari koje se ne smiju odlagati u kanalizaciju u skladu s Direktivom 2006/118/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom te odgovarajuću dokumentaciju (plan odlaganja otpadnih voda, ako je dostupan, te obavijest gostima i osoblju).

⁽¹⁾ SL L 372, 27.12.2006., str. 19.

DETERDŽENTI I SREDSTVA ZA DEZINFEKCIJU**16. Sredstva za dezinfekciju**

Sredstva za dezinfekciju smiju se koristiti samo kad je to neophodno s ciljem ispunjavanja zakonskih higijenskih uvjeta.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz naznaku mjesta i vremena kada se koriste sredstva za dezinfekciju.

OTPAD**17. Odvajanje otpada od strane gostiju**

Goste treba obavijestiti o tome kako i gdje mogu odvajati otpad, u skladu s najboljim lokalnim ili nacionalnim sustavima, unutar područja kojem pripada turistički smještajni objekt. Odgovarajući spremnici za odvajanje otpada moraju biti dostupni u sobama ili se nalaziti nedaleko njih.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju o obavijesti gostima te pojašnjenje gdje se unutar turističkog smještajnog objekta nalaze spremnici.

18. Odvajanje otpada

Otpad se odvaja prema kategorijama koje mogu zasebno preuzeti lokalne ili nacionalne ustanove za gospodarenje otpadom, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti opasnom otpadu koji treba odvajati, skupljati i odlagati prema popisu u Odluci Komisije 2000/532/EZ ⁽¹⁾ te ga na odgovarajući način odlagati. Popis obuhvaća tonere, tinte, rashladnu i električnu opremu, baterije, štedne žarulje, lijekove, masti/ulja, te električne uređaje kako je utvrđeno Direktivom 2002/96/EZ ⁽²⁾ i Direktivom 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.

Ako lokalna uprava nije osigurala odvojeno skupljanje i/ili odlaganje otpada, turistički smještajni objekt joj se treba obratiti pisanim putem iskazujući spremnost za odvajanje otpada i izražavajući zabrinutost što ne postoji odvojeno skupljanje i/ili odlaganje otpada. Ako lokalna uprava nije osigurala odlaganje opasnog otpada, podnositelj zahtjeva mora svake godine dostaviti izjavu lokalnih tijela da ne postoji sustav odlaganja opasnog otpada.

Zahtjev za odvojeno skupljanje i/ili odlaganje otpada treba lokalnim tijelima upućivati svake godine.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom te navodi koje kategorije otpada prihvaćaju lokalna tijela i/ili privatna poduzeća na temelju odgovarajućih ugovora. Podnositelj zahtjeva prema potrebi svake godine lokalnom tijelu dostavlja odgovarajuću izjavu.

19. Proizvodi za jednokratnu uporabu

Osim ako zakonom nije određeno drukčije, ne smiju se koristiti toaletni proizvodi za jednokratnu uporabu kao što su šampon i sapun, kape za tuširanje, četkice, rašpice za nokte itd. Ako zakon zahtijeva korištenje takvih proizvoda za jednokratnu uporabu, podnositelj zahtjeva treba gostima ponuditi obje opcije te ih odgovarajućim obavijestima poticati da koriste proizvode za višekratnu uporabu.

Proizvodi za jednokratnu uporabu namijenjeni za piće (šalice i čaše), tanjuri i pribor za jelo smiju se koristiti samo ako su izrađeni od obnovljivih sirovina te ako su biorazgradivi i kompostabilni u skladu s EN 13432.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju o načinu kako je mjerilo ispunjeno (uključujući eventualne zakonske propise koji zahtijevaju korištenje proizvoda za jednokratnu uporabu), te dosljednu dokumentaciju o proizvodima koji se mogu ponovno puniti i/ili o informacijama koje se daju gostima kako bi ih se potaklo na korištenje proizvoda za višekratnu uporabu (ako je potrebno).

Kao potvrdu da proizvodi za jednokratnu uporabu za piće (šalice i čaše), tanjuri i pribor za jelo ispunjavaju ovo mjerilo dostavlja se dokaz o sukladnosti s EN 13432.

⁽¹⁾ SL L 226, 6.9.2000., str. 3.

⁽²⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 24.

⁽³⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 19.

20. Pakiranje hrane za doručak

Osim ako zakonom nije određeno drukčije, za doručak ili druge usluge prehrane ne smiju se koristiti pakiranja koja sadrže jednu porciju, uz iznimku masnih mliječnih namaza (primjerice maslac, margarin i meki sirevi), čokoladnih namaza, kikiriki maslaca, te dijetalnih ili dijabetičkih marmelada i džemova.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom i detaljno obrazloženje o tome kako smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz popis korištenih proizvoda koji sadrže jednu porciju te zakonskih propisa koji to zahtijevaju.

OSTALE USLUGE

21. Zabrana pušenja u zajedničkim prostorijama

U svim zatvorenim zajedničkim prostorijama mora postojati prostor u kojem je zabranjeno pušenje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

22. Javni prijevoz

Gostima i osoblju moraju biti lako dostupne informacije o korištenju javnog prijevoza za dolazak i odlazak iz turističkog smještajnog objekta. Ako ne postoji primjeren javni prijevoz, trebaju biti dostupne informacije o drugim oblicima prijevoza pogodnijima za okoliš.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz preslike dostupnih informativnih materijala.

OPĆE UPRAVLJANJE

Podnositelji zahtjeva koji imaju sustav upravljanja okolišem registriran prema Uredbi (EZ) br. 761/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili certificiran u skladu s ISO 14001, automatski ispunjavaju dolje navedena mjerila upravljanja, osim mjerila 27, 28 i 29 (prikupljanje podataka i obavješćivanje). U tom se slučaju sukladnost s mjerilima provjerava na temelju registracije EMAS ili certifikata ISO 14001.

23. Održavanje i servisiranje kotlova i klimatizacijskih sustava

Održavanje i servisiranje kotlova i klimatizacijskih sustava provode odgovarajuće osposobljeni stručnjaci najmanje jednom godišnje ili češće ako je to propisano zakonom ili je potrebno, u skladu s IEC i nacionalnim normama kad se one primjenjuju, ili u skladu s uputama proizvođača.

Održavanje (ispitivanje propuštanja i popravak) klimatizacijskih sustava mora se izvoditi u skladu s Uredbom (EZ) br. 842/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ ovisno o razini fluoriranih stakleničkih (F) plinova u uređaju, kako slijedi:

- najmanje jednom svakih dvanaest mjeseci za uređaje koji sadrže 3 kg ili više F plinova (ovaj se zahtjev ne primjenjuje na opremu s hermetički zatvorenim sustavima, koji su tako označeni i sadrže manje od 6 kg fluoriranih stakleničkih plinova),
- najmanje jednom svakih šest mjeseci za uređaje koji sadrže 30 kg ili više F plinova,
- najmanje jednom svaka tri mjeseca za uređaje koji sadrže 300 kg ili više F plinova.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz opis kotlova i program njihovog održavanja, kao i pojedinosti o osobama/poduzećima zaduženima za održavanje, te opisom svega što se provjerava prilikom održavanja.

⁽¹⁾ SL L 114, 24.4.2001., str. 1.

⁽²⁾ SL L 161, 14.6.2006., str. 1.

Za klimatizacijske sustave koji sadrže 3 kg ili više F plinova, podnositelj zahtjeva dostavlja evidenciju o količini i vrsti F plinova u uređaju, eventualne količine koje su dodane i koje su regenerirane tijekom održavanja, popravka i konačnog odlaganja, podatke o poduzeću ili tehničaru koji je izveo popravak ili održavanje, datume i rezultate ispitivanja propuštanja, te odgovarajuće informacije kojima se pojedinačno identificira zasebna nepokretna oprema koja sadrži 30 kg ili više F plinova.

24. Utvrđivanje politike i programa zaštite okoliša

Uprava mora imati politiku o zaštiti okoliša te mora sastaviti jednostavnu izjavu u tom smislu i precizan akcijski program kojim će osigurati provedbu te politike.

U akcijskom programu će se svake dvije godine utvrđivati okolišni ciljevi u odnosu na energiju, vodu, kemikalije i otpad, pri čemu će se u obzir uzimati neobavezna mjerila i prikupljeni podaci, ako su dostupni. Njime se određuje osoba koja je unutar smještajnog objekta zadužena za upravljanje okolišem i koja je odgovorna za poduzimanje potrebnih aktivnosti i postizanje ciljeva. Politika zaštite okoliša mora biti dostupna javnosti. U obzir se trebaju uzeti primjedbe i povratne informacije gostiju, koje treba prikupiti putem upitnika i lista provjere.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz presliku okolišne politike ili izjave o politici i akcijski program te opis postupaka kojima se uzimaju u obzir primjedbe gostiju.

25. Osposobljavanje osoblja

Turistički smještajni objekt mora osoblju pružiti informacije i osposobljavanje, uključujući pisane upute ili priručnike, kako bi osigurao provedbu okolišnih mjera i povećao osviještenost o ekološki odgovornom ponašanju. Posebno se mora uzeti u obzir sljedeće:

U pogledu **štednje energije:**

- Osoblje treba obučiti o metodama uštede energije.

U pogledu **štednje vode:**

- Osoblje treba osposobiti da svakodnevno provjerava postoje li vidljiva propuštanja vode te da prema potrebi poduzme odgovarajuće mjere.
- Cvijeće i vanjske prostore treba zalijevati prije najjačeg sunca ili nakon zalaska sunca, primjereno regionalnim ili klimatskim uvjetima.
- Osoblje treba obavijestiti o politici turističkog smještajnog objekta u vezi s mjerila 14 o promjeni ručnika, te im naložiti kako da to mjerilo poštuju.

U pogledu **kemijskih tvari:**

- Osoblje treba osposobiti da ne prekoračuje preporučene količine deterdženata i dezinfekcijskih sredstava naznačenih na pakiranju.

U pogledu **otpada:**

- Osoblje treba osposobiti da otpad prikuplja, odvaja i odnosi na odgovarajuće odlaganje prema kategorijama koje mogu zasebno preuzeti lokalne ili nacionalne ustanove za upravljanje otpadom kako je utvrđeno u mjerilu 18.
- Osoblje treba obučiti da opasni otpad prikuplja, odvaja i odnosi na odgovarajuće odlagalište, prema popisu u Odluci 2000/532/EZ i kako je utvrđeno u mjerilu 18.

Svi novi članovi osoblja trebaju proći odgovarajuću obuku u roku od četiri tjedna od zapošljavanja, a sveukupno osoblje treba obučavati najmanje jednom godišnje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz opis programa osposobljavanja, njegov sadržaj, te naznaku koji su članovi osoblja prošli koju vrstu osposobljavanja i kada. Podnositelj zahtjeva također dostavlja preslike postupaka osoblja i obavijesti o svim navedenim pitanjima.

26. Informacije za goste

Turistički smještajni objekt mora obavijestiti goste, uključujući i sudionike konferencija, o svojoj okolišnoj politici, što obuhvaća i sigurnost i protupožarnu zaštitu, te ih pozvati da doprinesu provedbi te politike. Informacije koje se daju gostima trebaju se odnositi na mjere koje se poduzimaju u sklopu okolišne politike te na informacije o znaku za okoliš Zajednice. Te se informacije gostima moraju aktivno priopćavati na recepciji, uz upitnik kojim se ispituju stavovi gostiju o ekološkim aspektima turističkog smještajnog objekta. Obavijesti kojima se gosti pozivaju da podupru okolišne ciljeve moraju biti vidljive gostima, posebno u zajedničkim prostorijama i u sobama.

Mjere koje se poduzimaju u različitim područjima su sljedeće:

U pogledu **energije:**

- Ako je primjenjivo, u skladu s mjerilima 7 i 8 goste treba obavijestiti o isključivanju grijanja/klimatizacije i svjetala,.

U pogledu **vode i otpadnih voda:**

- U kupaonicama moraju biti istaknute odgovarajuće informacije o tome kako gosti mogu doprinijeti štednji vode u turističkom smještajnom objektu,
- Goste treba pozvati da obavijeste osoblje o eventualnom istjecanju vode,
- U zahodima moraju biti istaknuti znakovi kojima se goste poziva da otpatke bacaju u kante za otpad umjesto u odvod.

U pogledu **otpada:**

- Goste treba obavijestiti o politici smanjenja količine otpada koju provodi turistički smještajni objekt i o korištenju kvalitetnih alternativa umjesto proizvoda za jednokratnu uporabu i proizvoda koji sadrže jednu porciju, te ih treba potaknuti na korištenje proizvoda za višekratnu uporabu, u slučaju kad je zakonom propisano korištenje proizvoda za jednokratnu uporabu,
- Goste treba obavijestiti o načinu i mjestu unutar turističkog smještajnog objekta gdje mogu odvajati otpad u skladu s lokalnim ili nacionalnim sustavima, te o mjestu gdje mogu odlagati opasne tvari.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz preslike znakova i obavijesti za goste, te navodi metode pružanja i prikupljanja informacija i upitnika i uzimanja u obzir povratnih informacija.

27. Podaci o potrošnji energije i vode

Turistički smještajni objekt mora imati metode prikupljanja i praćenja podataka o ukupnoj potrošnji energije (u kWh), električne energije i energije iz drugih izvora (u kWh), te o potrošnji vode (u litrama).

Podaci se moraju skupljati ako je moguće na mjesečnoj osnovi ili najmanje na godišnjoj osnovi za razdoblje kada je turistički smještajni objekt otvoren, a izražavaju se kao potrošnja po noćenju i po m² unutarnjeg prostora.

Turistički smještajni objekt godišnje dostavlja rezultate nadležnom tijelu koje je ocjenjivalo zahtjev.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz opis metoda. Kod podnošenja zahtjeva, podnositelj zahtjeva dostavlja podatke za gore navedenu potrošnju za barem prethodnih šest mjeseci (ako su dostupni), a poslije toga dostavlja te podatke svake godine za prethodnu godinu ili razdoblje kada je objekt bio otvoren.

28. Prikupljanje ostalih podataka

Turistički smještajni objekt mora imati metode prikupljanja i praćenja podataka o potrošnji kemikalija izraženo u kilogramima i/ili litrama, uz naznaku je li proizvod koncentrat, i o količini proizvedenog otpada (u litrama i/ili kilogramima nerazvrstanoga otpada).

Podaci se moraju skupljati ako je moguće na mjesečnoj osnovi ili najmanje na godišnjoj osnovi, a izražavaju se kao potrošnja ili proizvodnja po noćenju i po m² unutarnjeg prostora.

Turistički smještajni objekt godišnje dostavlja rezultate nadležnom tijelu koje je ocjenjivalo zahtjev.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz opis metoda. Kod podnošenja zahtjeva, podnositelj zahtjeva dostavlja podatke za gore navedenu potrošnju za barem prethodnih šest mjeseci (ako su dostupni), a poslije toga dostavlja te podatke svake godine za prethodnu godinu ili za razdoblje kada je objekt bio otvoren. Podnositelj zahtjeva navodi ponuđene usluge te navodi pere li se rublje unutar objekta.

29. Informacije na znaku za okoliš

Polje 2. znaka za okoliš sadrži sljedeći tekst:

„Ovaj turistički smještajni objekt aktivno poduzima mjere korištenja obnovljivih izvora energije, štednje energije i vode, smanjenja otpada i poboljšanja kvalitete lokalnog okoliša”.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja primjerak korištenja znaka, uz izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom

ODJELJAK B

NEOBAVEZNA MJERILA IZ ČLANKA 2. STAVAKA 1. I 2.

Svakom je mjerilu u ovom odjeljku dodijeljena vrijednost izražena u bodovima ili dijelovima boda. Kako bi turistički smještajni objekt ušao u obzir za dodjelu znaka za okoliš, mora prikupiti najmanje 20 bodova.

Ukupan broj bodova uvećava se za 3 boda za svaku od sljedećih dodatnih usluga koje turistički smještajni objekt nudi u okviru vlastite uprave odnosno vlasništva:

- usluge prehrane (uključujući doručak);
- aktivnosti za rekreaciju i slobodno vrijeme, koje obuhvaćaju saune, bazene i sve slične objekte unutar smještajnog prostora. Ako se aktivnost rekreacije i slobodnog vremena nude u sklopu *wellness* centra, ukupan se zbroj povećava za 5 umjesto 3 boda,
- zelene površine, koje obuhvaćaju parkove i vrtove dostupne gostima.

ENERGIJA

30. Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora (do 4 boda)

Turistički smještajni objekt mora proizvoditi električnu energiju uz pomoć solarnih panela (fotovoltaične energije), lokalnog hidroelektričnog sustava, geotermalnih izvora, biomase ili snage vjetra, čime pokriva ili će pokrivati najmanje 20 % ukupne godišnje potrošnje električne energije (2 boda).

Turistički smještajni objekt mora u mrežu unijeti neto količinu električne energije dobivene iz obnovljivih izvora (2 boda).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz dokumentaciju o fotovoltaičnom, hidroelektričnom, geotermalnom, biomasenom ili vjetroelektrskom sustavu te podatke o njihovoj potencijalnoj i stvarnoj proizvodnji, te dokumentaciju o protoku električne energije iz mreže i prema mreži čime se dokazuje neto doprinos električne energije dobivene iz obnovljivih izvora u mrežu.

31. Energija iz obnovljivih izvora (do 2 boda)

Najmanje 70 % ukupne energije koja se koristi za grijanje ili hlađenje soba ili za grijanje tople sanitarne vode mora dolaziti iz obnovljivih izvora energije. (1,5 bod, 2 boda ako 100 % energije koja se u turističkom smještajnom objektu koristi u te svrhe dolazi iz obnovljivih izvora energije).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom zajedno s podacima o energiji koja se troši za grijanje soba i tople vode, kao i dokumentaciju iz koje je vidljivo da najmanje 70 % ili 100 % te energije dolazi iz obnovljivih izvora energije.

32. Energetska učinkovitost kotlova za grijanje (1,5 bod)

Turistički smještajni objekt mora imati kotlove za grijanje s četiri zvjezdice, kako je utvrđeno Direktivom 92/42/EEZ.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju.

33. NO_x emisije kotlova za grijanje (1,5 bod)

Kotlovi za grijanje moraju odgovarati razredu 5 norme EN 297 prA3 kojom se reguliraju emisije NO_x, i smiju emitirati manje od 60 mg NO_x/kWh (plinski kondenzacijski kotlovi) ili 70 mg NO_x/kWh (ostali plinski kotlovi nazivne snage do 120 kW).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz izvješće ili tehničku specifikaciju profesionalnog tehničara odgovornoga za prodaju i/ili održavanje kotla za grijanje.

34. Grijanje preko mreže centralnoga grijanja (1,5 bod)

Turistički smještajni objekt mora biti priključen na učinkovitu mrežu centralnoga grijanja, koja se za potrebe dodjele znaka za okoliš definira kako slijedi.

Toplina se stvara u kogeneracijama visokog učinka kako su definirane Direktivom 2004/8/EZ i ostalim instrumentima Komisije koji su usvojeni u primjeni te Direktive, ili u kotlovima za proizvodnju topline čija učinkovitost ispunjava ili prekoračuje odgovarajuće referentne vrijednosti utvrđene Odlukom Komisije 2007/74/EZ ⁽¹⁾;

Dodatno:

Cijevi u distribucijskoj mreži centralnoga grijanja moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene odgovarajućim CEN normama za takve cijevi.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz dokumentaciju o priključku na mrežu centralnoga grijanja.

35. Kombinirano grijanje i struja (kogeneracija) (1,5 bod)

Struja i grijanje u turističkom smještajnom objektu mora potjecati iz kogeneracije visokog učinka u skladu s Direktivom 2004/8/EZ. Ako turistički smještajni objekt takvo kogeneracijsko postrojenje ima u sklopu svog objekta, grijanje i struja iz tog postrojenja mora opskrbljivati najmanje 70 % ukupne potrošnje grijanja i struje u objektu. Opskrba se izračunava u skladu s metodologijom koja je propisana Direktivom 2004/8/EZ.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz dokumentaciju o kombiniranom postrojenju za grijanje i električnu energiju.

36. Toplinska crpka (do 2 boda)

Turistički smještajni objekt mora imati toplinsku crpku koja osigurava toplinu i/ili klimatizaciju (1,5 bod). Toplinska crpka u turističkom smještajnom objektu mora imati znak za okoliš Zajednice ili drugi znak za okoliš ISO tipa I (2 boda).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz dokumentaciju o toplinskoj crpki.

⁽¹⁾ SL L 32, 6.2.2007., str. 183.

37. Regeneriranje topline (do 1,5 bod)

Turistički smještajni objekt mora imati sustav regeneriranja topline za jednu (1 bod) ili dvije (1,5 bod) od sljedećih kategorija: sustav hlađenja, ventilatori, strojevi za pranje rublja i posuđa, bazen(i), sanitarne otpadne vode.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz dokumentaciju o sustavima regeneriranja topline.

38. Reguliranje topline (1,5 bod)

Temperatura se mora zasebno regulirati u svakom zajedničkom prostoru i svakoj sobi.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz dokumentaciju o sustavima reguliranja topline.

39. Revizija energetske učinkovitosti zgrada (1,5 bod)

Turistički smještajni objekt mora svake dvije godine proći reviziju energetske učinkovitosti od strane nezavisnog stručnjaka te provesti najmanje dvije preporuke za poboljšanje energetske učinkovitosti koje proizlaze iz revizije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o reviziji energetske učinkovitosti te detaljnu dokumentaciju o tome kako je turistički smještajni objekt ispunio ovo mjerilo.

40. Klimatizacija (do 2 boda)

Svi kućni sustavi za klimatizaciju u turističkom smještajnom objektu imaju energetska učinkovitost za 15 % veću od one koja je potrebna da bi bili smješteni u razred A energetske učinkovitosti kako je utvrđeno u Direktivi 2002/31/EZ (1,5 bod). Svi kućni sustavi za klimatizaciju u turističkom smještajnom objektu imaju energetska učinkovitost za 30 % veću od one koja je potrebna da bi bili smješteni u razred A energetske učinkovitosti kako je utvrđeno u Direktivi 2002/31/EZ (2 boda).

Ovo se mjerilo ne primjenjuje na klima uređaje koji mogu koristiti i druge izvore energije, na uređaje zrak-voda i voda-voda, te na jedinice s učinkom (snagom hlađenja) većim od 12 kW.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju kojom dokazuje sukladnost s ovim mjerilom.

41. Automatsko isključivanje klimatizacije i grijanja (1,5 bod)

Mora postojati automatski sustav koji isključuje klimatizaciju i grijanje u sobama kada su prozori otvoreni.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnog tehničara odgovornoga za instalaciju, prodaju i/ili održavanje klimatizacijskog sustava.

42. Bioklimatska arhitektura (3 boda)

Turistički smještajni objekt mora biti izgrađen u skladu s bioklimatskim arhitektonskim načelima.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo uz odgovarajuću dokumentaciju.

43. Energetski učinkoviti hladnjaci (1 bod), pećnice (1 bod), perilice posuđa (1 bod), perilice rublja (1 bod), sušilice rublja (1 bod) i uredska oprema (1 bod) — (najviše 3 boda)

- (a) (1 bod): Svi kućanski hladnjaci moraju imati razred učinkovitosti A + ili A++ u skladu s Direktivom Komisije 94/2/EZ ⁽¹⁾, a svi frigo i mini barovi moraju imati razred učinkovitosti najmanje B.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačen razred energetske učinkovitosti svih hladnjaka i frigo i mini barova.

⁽¹⁾ SL L 45, 17.2.1994., str. 1.

- (b) (1 bod): Sve kućanske električne pećnice moraju imati razred energetske učinkovitosti A kako je utvrđeno Direktivom Komisije 2002/40/EZ ⁽¹⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačen razred energetske učinkovitosti svih kućanskih električnih pećnica.

Napomena: Ovo se mjerilo ne primjenjuje na pećnice koje ne koriste električnu energiju ili na pećnice koje nisu obuhvaćene Direktivom 2002/40/EZ (npr. industrijske pećnice).

- (c) (1 bod): Sve kućanske perilice posuđa moraju imati razred energetske učinkovitosti A kako je utvrđeno Direktivom Komisije 97/17/EZ ⁽²⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačen razred energetske učinkovitosti svih perilica posuđa.

Napomena: Ovo se mjerilo ne primjenjuje na perilice posuđa koje nisu obuhvaćene Direktivom 97/17/EZ (npr. industrijske perilice posuđa).

- (d) (1 bod): Sve kućanske perilice rublja moraju imati razred energetske učinkovitosti A kako je utvrđeno Direktivom Komisije 95/12/EZ ⁽³⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačen razred energetske učinkovitosti svih perilica rublja.

Napomena: Ovo se mjerilo ne primjenjuje na perilice rublja koje nisu obuhvaćene Direktivom 95/12/EZ (npr. industrijske perilice rublja).

- (e) (1 bod): Najmanje 80 % uredske opreme (osobna računala, monitori, faks uređaji, pisači, skeneri, uređaji za fotokopiranje) mora ispunjavati uvjete za dobivanje energetske zvjezdice kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 106/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i Odlukom Komisije 2003/168/EZ ⁽⁵⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačeno ispunjavanje uvjeta za dobivanje energetske zvjezdice za uredsku opremu.

- (f) (1 bod): Sve električne bubnjaste sušilice rublja moraju imati razred energetske učinkovitosti A kako je utvrđeno Direktivom Komisije 95/13/EZ ⁽⁶⁾.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju u kojoj je naznačen razred energetske učinkovitosti svih električnih bubnjastih sušilica rublja.

Napomena: Ovo se mjerilo ne primjenjuje na bubnjaste sušilice rublja koje nisu obuhvaćene Direktivom 95/13/EZ (npr. industrijske bubnjaste sušilice rublja).

44. Električna sušila za ruke i kosu sa senzorom blizine (do 2 boda)

Sva električna sušila za ruke (1 bod) i kosu (1 bod) moraju imati senzore blizine ili posjedovati znak za okoliš ISO tipa I.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću popratnu dokumentaciju o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo.

⁽¹⁾ SL L 128, 15.5.2002., str. 45.

⁽²⁾ SL L 118, 7.5.1997., str. 1.

⁽³⁾ SL L 136, 21.6.1995., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 39, 13.2.2008., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 67, 12.3.2003., str. 22.

⁽⁶⁾ SL L 136, 21.6.1995., str. 28.

45. Smještaj hladnjaka (1 bod)

Hladnjaci u kuhinji, restoranu i baru moraju se postavljati i regulirati u skladu s načelima uštede energije kako bi se smanjilo nepotrebno trošenje energije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo.

46. Automatsko gašenje svjetala u sobama (1,5 bod)

Automatski sustav koji gasi svjetla kad gosti napuštaju sobe mora biti postavljen u 95 % turističkog smještaja.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnih tehničara odgovornih za instalaciju i/ili održavanje tog sustava.

47. Vremenske sklopke u saunama (1 bod)

Sve saune i turske kupelji moraju imati vremenske sklopke ili postupak za osoblje, kojima je uređeno uključivanje i isključivanje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnih tehničara odgovornih za instalaciju i/ili održavanje tih sustava.

48. Grijanje bazena energijom iz obnovljivih izvora (do 1,5 bod)

Energija koja se koristi za grijanje vode u bazenima mora potjecati iz obnovljivih izvora. Najmanje 50 %: 1 bod, 100 %: 1,5 bod.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz podatke o potrošnji energije za grijanje vode bazena i dokumentaciju koja pokazuje udio energije koji potječe iz obnovljivih izvora.

49. Automatsko gašenje vanjskih svjetala (1,5 bod)

Vanjska svjetla koja nisu neophodna iz sigurnosnih razloga moraju se automatski isključivati nakon određenog vremena, ili se uključuju putem senzora blizine.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnih tehničara odgovornih za instalaciju i/ili održavanje tih sustava.

VODA**50. Korištenje kišnice (2 boda) i reciklirane vode (2 boda)**

(a) (2 boda): Kišnica se mora skupljati i koristiti u svrhe koje ne uključuju sanitarnu uporabu niti piće.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju i odgovarajuće jamstvo da su sustavi sanitarne vode i pitke vode potpuno odvojeni.

(b) (2 boda): Reciklirana voda se mora skupljati i koristiti u svrhe koje ne uključuju sanitarnu uporabu niti piće.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju i odgovarajuće jamstvo da su sustavi sanitarne vode i pitke vode potpuno odvojeni.

51. Automatski sustavi zalijevanja za vanjske površine (1,5 bod)

Turistički smještajni objekt mora imati automatski sustav koji optimizira vrijeme zalijevanja i potrošnju vode za vanjsko bilje/zelenilo.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

52. Protok vode iz slavina i tuševa (1,5 bod)

Prosječni protok iz svih slavina i tuševa, osim slavina na kadama, ne smije prekoračiti 8 litara u minuti.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

53. Ispiranje WC-a (1,5 bod)

Najmanje 95 % WC-a mora trošiti šest ili manje litara po punom ispiranju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

54. Potrošnja vode perilica posuđa (1 bod)

Potrošnja vode perilica posuđa (izražena kao $V_{(izmjerena)}$) mora biti manja ili jednaka graničnoj vrijednosti koja je definirana donjom jednadžbom, uz korištenje iste ispitne metode EN 50242 i programskog ciklusa kako je odabrano za Direktivu 97/17/EZ:

$$V_{(izmjerena)} \leq (0,625 \times S) + 9,25$$

gdje je:

$V_{(izmjerena)}$ = izmjerena potrošnja vode perilice posuđa u litrama po ciklusu, zaokružena do prve decimale,

S = broj uobičajenih kompleta posuđa koji stanu u perilicu posuđa.

Ovo se mjerilo primjenjuje samo na kućanske perilice posuđa.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnih tehničara odgovornih za proizvodnju, prodaju ili održavanje perilice posuđa ili dokaz da je perilici posuđa dodijeljen znak za okoliš Zajednice.

55. Potrošnja vode perilice rublja (1 bod)

Perilice rublja koje unutar turističkog smještajnog objekta koriste gosti ili osoblje, ili perilice koje koristi praonica koja turističkom objektu pruža usluge pranja rublja, ne smiju trošiti više od 12 litara vode po kilogramu rublja mjereno u skladu s EN 60456, uz primjenu istog standardnog programa za pamuk na 60 °C kako je odabrano za Direktivu 95/12/EZ.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku specifikaciju stručnih tehničara odgovornih za proizvodnju, prodaju ili održavanje perilica rublja, ili dokaz da je perilici rublja dodijeljen znak za okoliš Zajednice. Uprava turističkog smještajnog objekta dostavlja tehničku dokumentaciju pružatelja usluge pranja rublja kojom dokazuje da njihova perilica rublja ispunjava ovo mjerilo.

56. Temperatura i protok vode kroz slavine (1 bod)

Najmanje 95 % slavina mora omogućavati točno i brzo podešavanje temperature i protoka vode.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

57. Vremenske sklopke na tuševima (1,5 bod)

Svi tuševi u prostorijama za osoblje, vanjskim i zajedničkim prostorima moraju imati vremenske sklopke ili senzore blizine koji zaustavljaju protok vode nakon određenog vremena ili kada se ne koriste.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

58. Prekrivanje bazena (1 bod)

Kako bi se izbjeglo hlađenje vode i smanjilo isparavanje, bazen treba biti prekriven noću ili ako se napunjeni bazen ne koristi više od jednog dana.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

59. Posipanje cesta (do 1,5 bod)

Ako je potrebno posipati ceste unutar područja turističkog smještajnog objekta kako bi se učinile sigurnima u slučaju leda/snijega, moraju se koristiti mehanička sredstva ili pijesak/šljunak (1,5 bod).

Ako se koriste kemijska sredstva, moraju se koristiti tvari koje ne sadrže više od 1 % kloridnog iona (Cl-) (1 bod) ili sredstva kojima je dodijeljen znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1,5 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

60. Oznake tvrdoće vode (do 2 boda)

U blizini područja za pranje rublja/perilica rublja/perilica posuđa trebaju biti istaknute obavijesti o tvrdoći lokalne vode (1 bod) kako bi se gostima i osoblju omogućilo bolje korištenje deterdženata, ili treba biti postavljen automatski sustav za doziranje (1 bod) koji optimizira uporabu deterdženta ovisno o tvrdoći vode.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju o informiranosti gosta.

61. Pisoari koji štede vodu (1,5 bod)

Svi pisoari moraju biti opremljeni sustavom bez vode ili ručnim/elektronskim sustavom ispiranja koji dozvoljava jednostruko ispiranje svakog pisoara samo kada je korišten.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu popratnu dokumentaciju o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo.

62. Korištenje autohtonih vrsta za sadnju na novim vanjskim područjima (1 bod)

Ako se na vanjskim područjima sade stabla ili živice, moraju se sastojati od autohtonih vrsta vegetacije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću specifikaciju o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju stručnjaka.

DETERDŽENTI I SREDSTVA ZA DEZINFEKCIJU**63. Deterdženti (do 3 boda)**

Najmanje 80 masenih % deterdženata za ručno pranje posuđa i/ili deterdženata za strojno pranje posuđa i/ili deterdženta za pranje rublja i/ili univerzalnih sredstava za čišćenje i/ili sredstava za čišćenje sanitarija i/ili sapuna i šampona koji se koriste u turističkom smještajnom objektu moraju imati znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1 bod za svaku od tih kategorija deterdženata do najviše 3 boda).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i dokumentaciju (uključujući odgovarajuće račune) u kojoj su navedene količine takvih proizvoda koji su korišteni i količine koje posjeduju znak za okoliš.

64. Unutarnje i vanjske boje i lakovi (do 2 boda)

Najmanje 50 % boja i lakova koji se koriste za bojenje unutarnjih i/ili vanjskih prostora turističkog smještajnog objekta moraju imati znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1 bod za unutarnje, 1 za vanjske boje i lakove).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i dokumentaciju (uključujući odgovarajuće račune) u kojoj su navedene količine takvih proizvoda koji su korišteni i količine koje posjeduju znak za okoliš.

65. Poticanje alternativa umjetnim proizvodima za paljenje roštilja (1 bod)

U turističkom smještajnom objektu trebaju se prodavati ili nuditi proizvodi kao što su ulje repice ili proizvodi od konoplje kao alternativa umjetnim proizvodima za paljenje roštilja ili kamina.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

66. Bazen: Doziranje sredstva za dezinfekciju (1 bod) ili prirodni/ekološki bazeni (1 bod)

Bazen mora imati automatski sustav doziranja koji koristi najmanju moguću količinu dezinfekcijskog sredstva koja je potrebna za primjerene higijenske rezultate. (1 bod).

ili

Bazen mora biti ekološkog/prirodnog tipa, pri čemu higijenu i sigurnost kupaca osiguravaju isključivo prirodni elementi. (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja tehničku dokumentaciju o automatskom sustavu doziranja ili o tipu ekološkog/prirodnog bazena i njegovom održavanju.

67. Mehaničko čišćenje (1 bod)

Turistički smještajni objekt mora točno utvrditi postupak za obavljanje čišćenja bez korištenja kemikalija, poput uporabe proizvoda od mikrovlakana ili drugih nekemijskih materijala za čišćenje, ili aktivnosti sa sličnim učinkom.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju ako je potrebno.

68. Organski vrtovi (2 boda)

Zelene površine se moraju uzgajati bez korištenja pesticida ili prema načelima organske poljoprivredne proizvodnje, kako je predviđeno u Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 ⁽¹⁾, ili kako je propisano nacionalnim pravom ili priznatim nacionalnim okolišnim programima.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju ako je potrebno.

69. Proizvodi protiv insekata i nametnika (do 2 boda)

Smještajni objekt mora biti primjereno arhitektonski oblikovan i koristiti higijenske mjere (primjerice gradnja na stupovima kako bi se spriječio ulaz štakora, korištenje mreža i spirala protiv komaraca) kako bi se omogućilo da se korištenje proizvoda protiv insekata i nametnika svede na najmanju moguću mjeru (1 bod).

Ako se koriste proizvodi protiv insekata i nametnika, smiju se koristiti samo one tvari koje su dopuštene u organskoj poljoprivredi (kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 834/2007) ili kojima je dodijeljen znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju ako je potrebno.

OTPAD

70. Kompostiranje (do 2 boda)

Turistički smještajni objekt mora odvajati organski otpad (vrtni otpad 1 bod; kuhinjski otpad 1 bod) i mora osigurati da se kompostira prema smjernicama lokalnog tijela (npr. u organizaciji lokalne uprave, u vlastitom objektu ili u privatnom poduzeću).

⁽¹⁾ SL L 189, 20.7.2007., str. 1.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju ako je potrebno.

71. Pića u limenkama za jednokratnu uporabu (2 boda)

Pića u limenkama za jednokratnu uporabu ne smiju se nuditi na prostorima u vlasništvu ili pod izravnom upravom turističkog smještaja.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz naznaku koji se proizvodi za jednokratnu uporabu eventualno koriste, kao i zakoni koji to propisuju.

72. Odlaganje masti/ulja (do 2 boda)

Moraju se postaviti separatori masti, a masti/ulja od pečenja i prženja moraju se skupljati i na primjereni način odlagati (1 bod).

Gostima se prema potrebi mora nuditi primjereno odlaganje masti/ulja (npr. u apartmanima) (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

73. Rabljene tkanine, pokućstvo i ostali proizvodi (do 2 boda)

Rabljeno pokućstvo, tkanine i ostali proizvodi kao što je elektronička oprema moraju se darivati dobrotvornim društvima u skladu s politikom turističkog smještajnog objekta (2 boda) ili prodavati (1 bod) drugim udrugama koje skupljaju i dalje raspodjeljuju takvu robu.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju dobavljenu od udruga.

OSTALE USLUGE

74. Krajobrazno uređenje krovova (2 boda)

Na najmanje 50 % zgrada turističkog smještajnog objekta koje imaju za to prikladan (ravan ili blago nagnut) krov koji se ne koristi u druge svrhe, krov treba biti prekriven travom ili biljkama.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

75. Obavijesti i edukacija o okolišu (do 3 boda)

Turistički smještajni objekt mora gostima pružiti informacije o okolišu i edukativne obavijesti o zaštiti biološke raznolikosti, krajolika i prirode (1,5 bod). Razonoda gostiju treba uključivati elemente edukacije o okolišu (1,5 bod).

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

76. Zabrana pušenja u zajedničkim prostorijama i sobama (do 1,5 bod)

Pušenje mora biti zabranjeno u 100 % unutarnjih zajedničkih prostorija i u najmanje 70 % (1 bod) ili najmanje 95 % soba (1,5 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva mora naznačiti broj i vrstu prostorija te navesti u kojima je od njih zabranjeno pušenje.

77. Bicikli (1,5 bod)

Bicikli moraju biti na raspolaganju gostima. (Najmanje 3 bicikla na svakih 50 soba).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo.

78. Usluga prijevoza (1 bod)

Turistički smještajni objekt mora gostima koji koriste javni prijevoz nuditi uslugu prijevoza od mjesta dolaska ekološki prihvatljivim sredstvima, kao što su električni automobili ili kočije.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo i primjerak obavijesti gostima.

79. Povratne boce i boce za višekratnu uporabu (do 3 boda)

Turistički smještajni objekt mora nuditi pića u povratnim bocama ili bocama za višekratnu uporabu: bezalkoholna pića (1 bod), pivo (1 bod), vodu (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju od dobavljača boca.

80. Proizvodi koji se mogu ponovno puniti (do 2 boda)

U turističkom smještajnom objektu se smiju koristiti samo baterije na punjenje za daljinske upravljače televizora (1 bod), i/ili toneri na punjenje za pisače i fotokopirne uređaje (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju od dobavljača baterija i/ili punjača tonera.

81. Proizvodi od papira (do 3 boda)

Najmanje 80 % toaletnog papira i papirnatih ručnika i/ili uredskog papira i/ili tiskanog papira koji se koristi mora imati znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1 bod za svaku od te tri kategorije proizvoda od papira).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i dokumentaciju (uključujući odgovarajuće račune) u kojoj su navedene količine takvih proizvoda koji su korišteni i količine koje posjeduju znak za okoliš.

82. Proizvodi duljeg trajanja (do 3 boda)

Najmanje 30 % od svake kategorije trajnih proizvoda (primjerice posteljine, ručnika, stolnjaka, osobnih računala, prijenosnih računala, televizora, madraca, pokućstva, strojeva za pranje rublja, strojeva za pranje posuđa, hladnjaka, usisivača, podnih obloga, žarulja) koji se nalaze u turističkom smještajnom objektu mora imati znak za okoliš Zajednice ili drugi nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I (1 bod za svaku od najviše tri kategorije trajnih proizvoda).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i dokumentaciju u kojoj su navedene količine takvih proizvoda u objektu i količine koje posjeduju znak za okoliš.

83. Lokalni prehrambeni proizvodi (do 3 boda)

U svakom obroku, uključujući doručak, trebaju biti ponuđena najmanje dva prehrambena proizvoda koja su uzgojena lokalno i sezonski (kod svježeg voća i povrća) (1,5 bod).

Ako je primjenjivo, zabranjena je konzumacija lokalnih ugroženih vrsta, primjerice pojedinih vrsta ribe i rakova, divljači i škampi iz šuma mangrova (1,5 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

84. Organski uzgojena hrana (do 2 boda)

Glavni sastojci najmanje dvaju jela (1 bod) ili cijeli jelovnici uključujući doručak (2 boda) moraju biti proizvedeni metodama organskog uzgoja, kako je predviđeno u Uredbi (EZ) br. 834/2007 ili proizvedeni u skladu sa znakom za okoliš ISO tipa I.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju.

85. Kvaliteta zraka u unutarnjim prostorima (do 4 boda)

Turistički smještajni objekt mora osigurati optimalnu kvalitetu zraka u unutarnjim prostorima primjenom jedne od ili obiju sljedećih mjera:

- Sobe i zajedničke prostorije moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene točkom 3. Priloga I. Direktivi 89/106/EEZ i smiju sadržavati samo boje, ukrase, namještaj i druge predmete od materijala kojima je dodijeljen znak za okoliš Zajednice ili drugi ekvivalentni znak za okoliš za nisku emisiju ISO tipa I (2 boda),
- Sobe i zajedničke prostorije ne smiju sadržavati mirise; plahte, ručnici i tekstil moraju se prati deterdžentima bez mirisa (1 bod), a čišćenje se mora obavljati sredstvima bez mirisa (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću popratnu dokumentaciju. U pogledu zahtjeva za sredstva bez mirisa, popis sastojaka sredstava za pranje i čišćenje bez mirisa smatra se dovoljnim.

OPĆA UPRAVA**86. Registracija turističkog smještajnog objekta u program EMAS (3 boda) ili ISO certifikat (2 boda)**

Turistički smještajni objekt mora biti registriran u Programu Zajednice za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS) (3 boda) ili imati certifikat prema ISO 14001 (2 boda).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajući dokaz o registraciji u program EMAS ili certifikatu ISO 14001.

87. Registracija dobavljača u program EMAS (1,5 bod) ili ISO certifikat (1 bod)

Najmanje jedan od glavnih dobavljača ili pružatelja usluga turističkog smještajnog objekta mora biti registriran u program EMAS (1,5 boda) ili imati certifikat prema ISO 14001 (1 bod).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajući dokaz o registraciji u program EMAS ili certifikatu ISO 14001 najmanje jednog od glavnih dobavljača.

88. Sukladnost podugovaratelja s obaveznim mjerilima (do 4 boda)

U slučaju podugovaranja dodatnih usluga prehrane ili aktivnosti za rekreaciju/slobodno vrijeme, te usluge moraju biti usklađene sa svim obaveznim mjerilima u ovom Prilogu koja se odnose na te pojedine usluge (2 boda za svaku uslugu vezanu uz hranu i piće i/ili objekt za rekreaciju/slobodno vrijeme u turističkom smještajnom objektu).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju o ugovorima sklopljenima s podugovarateljima u vezi s njihovom sukladnosti s obaveznim mjerilima.

89. Brojila energije i vode (1 bod)

Turistički smještajni objekt mora biti opremljen dodatnim brojilima za energiju i vodu kako bi se mogli prikupljati podaci o potrošnji različitih aktivnosti i/ili aparata, kao što su sobe, usluge praonice i kuhanje i/ili pojedini aparati, primjerice hladnjaci, perilice rublja itd.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljno obrazloženje o tome kako turistički smještajni objekt ispunjava ovo mjerilo, uz analizu prikupljenih podataka (ako su već dostupni).

90. **Dodatne ekološke mjere (najviše 3 boda)**

ili:

- (a) Dodatne ekološke mjere (do 1,5 bod za svaku, najviše do 3 boda): Uprava turističkog smještajnog objekta poduzima dodatne mjere, pored onih koje su propisane mjerilima u ovom odjeljku ili u odjeljku A, kako bi se poboljšala okolišna učinkovitost turističkog smještajnog objekta. Nadležno tijelo koje ocjenjuje zahtjev tim mjerama dodjeljuje bodove koji ne prelaze 1,5 bod za svaku mjeru.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom uz cjeloviti opis svake dodatne mjere za koju podnositelj zahtjeva želi da se uzme u obzir;

ili:

- (b) Dodjela znaka za okoliš (3 boda): Turističkom smještajnom objektu dodjeljuje se nacionalni ili regionalni znak za okoliš ISO tipa I.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuće dokaze da mu je dodijeljen znak za okoliš.
